

Державна міжвідомча комісія у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій:

- організує роботу, пов'язану з виконанням міжнародних договорів України, рішень Уряду України з питань увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій і розробленням відповідних актів законодавства;
- забезпечує взаємодію державних установ та громадських організацій у проведенні пошуку, обліку, облаштування, забезпеченні збереження і утримання військових поховань жертв війни та політичних репресій на території України та інших держав;
- сприяє створенню централізованого банку даних про наявність поховань жертв війни та політичних репресій на території України та інших держав;

- розглядає пропозиції органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, громадських організацій щодо удосконалення роботи, пов'язаної із забезпеченням увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій і сприяє їх реалізації;
- вивчає кращий вітчизняний та зарубіжний досвід з питань увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій і сприяє широкому використанню його;
- розглядає звернення громадян України, осіб без громадянства та іноземців з питань увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій.

Адреса Комісії: вул. Димитрова, буд. 24, кімн. 606, м. Київ, 03150

Адреса для листування: вул. Велика Житомирська, буд. 9, м. Київ, 01601

Тел./факс: (044) 207-18-18

E-mail: dmk@minregion.gov.ua

Державна міжвідомча комісія
у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій

ПОСІБНИК

**ЩОДО ПОРЯДКУ ЗДІЙСНЕННЯ РОБІТ З ПОШУКУ,
ЕКСГУМАЦІЇ ТА ПОХОВАННЯ ОСТАНКІВ
ОСІБ, ЯКІ ЗАГИНУЛИ У ВІЙНАХ,
ВНАСЛІДОК ДЕПОРТАЦІЙ
ТА ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ**

Київ

2013

Розділ I. Документи, що регламентують ведення пошукової діяльності

В Україні пошуковий рух координується державою.

Ведення пошукової діяльності в Україні регламентується: законами України «Про охорону культурної спадщини», Законом України «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років», постановами Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2000 р. №1867 «Про затвердження Комплексної програми пошуку і впорядкування поховань жертв війни та політичних репресій», Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2004 р. № 1523 «Деякі питання щодо виконання Комплексної програми пошуку і впорядкування поховань жертв війни та політичних репресій», наказом Міністерства будівництва, архітектури, та житлово-комунального господарства України від 9 червня 2006 р. № 193 «Про затвердження Тимчасового порядку здійснення на території України пошуку, ексгумації та перепоховання останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій, і впорядкування місць їх поховання», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 11 серпня 2006 р. за №. 969/12843.

Пошукові роботи на місцях боїв можуть проводитися лише за наявності відповідного **Дозволу Міністерства культури України**. Ексгумаційні роботи можуть проводитись лише на основі **Дозволу Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій**.

1.1. Дозвіл на ведення польових пошукових робіт.

У відповідності до ст. 35 Закону України «Про охорону культурної спадщини» основним документом, що надає право пошуковій організації на здійснення археологічних розвідок, розкопок, інших пошукових земляних (підводних) робіт на території місць бойових дій, місць загибелі бойових кораблів морських та річкових суден, місць поховання померлих та померлих (загиблих) військовослужбовців (у тому числі іноземців), які загинули у війнах, внаслідок депортацій та політичних репресій на території України, є **Дозвіл на проведення археологічних розвідок, розкопок, а також досліджень решток життєдіяльності людини, що містяться під землею поверхнею, під водою.** (Додаток 1).

Виконавцю робіт — фізичній особі дозвіл видається центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини, на підставі

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор музею _____
« ____ » _____ 20__ р.

(Повна назва музейної організації)

АКТ ПРИЙОМУ

« ____ » _____ 20__ р. ми, що нижче підписалися, головний зберігач _____

та _____

склали цей акт в трьох примірниках про те, що перші прийняли, а другий здав музею в постійне (тимчасове) зберігання такі музейні предмети:

№ пп	Назва експонатів та їх короткий опис	Кількість	Стан збереження	Примітка
1.				

Всього за актом прийнято: _____ предмет.

Прийняв:

Здав:

4. Рекомендувати селищній (сільській) раді визначити точне місце поховання останків радянських воїнів.
5. Рекомендувати селищній (сільській) раді визначити дату та провести поховання в термін до 20 року.
6. Рекомендувати районній санітарно-епідеміологічній станції забезпечити дотримання санітарних норм при підготовці та під час проведення поховання.
7. Рекомендувати районному військовому комісаріату забезпечити дотримання протокольних норм при проведенні поховання військовослужбовців.
8. Районному відділу культури та туризму спільно з виконавчим комітетом селищної (сільської) ради отримати дозвіл на проведення робіт по похованню на пам'ятці « (назва) » спеціально уповноваженого органу з охорони культурної спадщини в Дніпропетровській області – Управління культури та туризму Дніпропетровської облдержадміністрації.
9. По завершенню поховання районному відділу культури та туризму підготувати звіт про проведені роботи на пам'ятці та надати до Дніпропетровського обласного центру з охорони історико-культурних цінностей для внесення змін до облікової документації пам'ятки.
10. Координацію роботи щодо виконання розпорядження покласти на районний відділ культури та туризму (прізвище).
11. Контроль за виконанням розпорядження покласти на заступника голови райдержадміністрації з питань (прізвище).

Голова райдержадміністрації

програми, погодженої з відповідним органом охорони культурної спадщини.

Для отримання даного дозволу пошукова організація, яка має у своєму складі фахівців, досвідчених та кваліфікованих у даному виді діяльності, має представити на розгляд органу охорони культурної спадщини обласного рівня — управлінню культури облдержадміністрації або управлінню охорони культурної спадщини облдержадміністрації необхідний пакет документів:

1. статут організації,
2. програму, складену на основі архівних джерел та історичної літератури,
3. календарний план проведення пошукових досліджень.

Після вивчення даних матеріалів, фахівцями приймається рішення про погодження (не погодження) даних документів. У разі схвального рішення готується клопотання до Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей Міністерства культури України про видачу Дозволу на пошукові роботи.

Безумовно, що орган охорони культурної спадщини, що подає клопотання про надання Дозволу, бере на себе певну відповідальність. Тому рекомендуємо використовувати досвід археологів, а саме: той хто вперше хоче долучитися до польової роботи надає рекомендації досвідчених практиків.

Такий досвід застосовується, наприклад, у Дніпропетровській області. З метою узгодженого вирішення питань пошукових робіт на місцях бойових дій, при Дніпропетровському обласному центрі з охорони історико-культурних цінностей працює спільна науково — методична рада до складу якої входять спеціалісти пам'яткоохоронної справи та пошуковці.

Доцільність такої співпраці пошуковців з органами охорони культурної спадщини зумовлена тим, що згідно положення частини другої ст. 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини» «... місця масових поховань померлих та померлих (загиблих) військовослужбовців (у тому числі іноземців)..., місця бойових дій, місця загибелі бойових кораблів, морських та річкових суден, у тому числі із залишками бойової техніки, озброєння, амуніції тощо...» відносяться до історичних об'єктів культурної спадщини.

У цьому посібнику в якості прикладу наведено зразок Дозволу (Додаток 1) на проведення археологічних розвідок, розкопок, а також досліджень

решток життєдіяльності людини, що містяться під земною поверхнею, під водою.

1. Дозвіл дає право здійснювати зазначений в ньому вид пошукової діяльності на вказаній території (Додаток 1 — «Територія Криничанського району Дніпропетровської області ...» і далі за текстом документу.)
2. У дозволі зазначено вид робіт — «Пошукові земляні роботи».
3. Використання металопрошукачів або інших детекторів неоднорідності ґрунту дозволено в тому випадку, якщо про це вказано у Дозволі (металодетектори «ТМ-808»б/н, «Вариант 5И-01», «Garret-250», «Кардинал», магнітометр ППМА-3 та «Аномалія»)
4. Особливу увагу потрібно звернути на те, що даний Дозвіл видається на ім'я **конкретного фахівця** (Олещенку Віталію Віталійовичу — заступнику з питань польового пошуку громадської організації «Історико-пошукова організація «Пошук-Дніпро»). Таким чином, дана особа безпосередньо здійснює керівництво пошуковими роботами і несе персональну відповідальність за якість виконаних робіт.
5. В цьому пункті дозволу визначено, до якої установи повинні бути передані на постійне зберігання предмети і колекції, здобуті під час проведення робіт. (фонди Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д. І. Яворницького).
6. Наведений Дозвіл є документом суворої звітності. Після отримання та перед початком робіт Дозвіл реєструється в обласному органі охорони культурної спадщини. Після закінчення польового сезону Дозвіл разом зі звітом повертається до Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей.

Дозвіл дійсний протягом одного польового сезону (календарного року видачі) і не може бути використаний по закінченні календарного року, в якому він був виданий.

Перед початком польових пошукових досліджень керівник пошукової групи зобов'язаний пред'явити копію цього Дозволу представнику місцевої влади як підставу для початку робіт.

У разі відсутності Дозволу жоден інший документ, посвідчення будь-якого зразка, не дають права на ведення польових пошукових досліджень

Проект Розпорядження голови районної державної адміністрації

РОЗПОРЯДЖЕННЯ голови районної державної адміністрації

« ____ » _____ 20 ____ р.

№ _____

Про організацію поховання непохованих останків радянських воїнів загиблих під час боїв в районі с. району в 194.... року

На підставі Законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про охорону культурної спадщини», «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 років», Постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 № 1235 «Про затвердження Положення про військові комісаріати», рішення виконавчого комітету селищної (сільської) ради № від року «Про необхідність поховання непохованих останків радянських воїнів загиблих під час боїв в районі с. району в 194.... року »:

1. Визнати необхідним проведення поховання непохованих останків радянських воїнів, які загинули під час боїв в районі с. району в 194 року.
2. Затвердити склад Комісії по похованню непохованих останків радянських воїнів загиблих під час боїв в районі с. району в 194.... року згідно з додатком 1.
3. Затвердити заходи щодо підготовки та проведення поховання (додаток 2).

Проект Рішення сільської (селищної) ради

« ____ » _____ 20 ____ р.

№ _____

Рішення

Про необхідність поховання
непохованих останків радянських
воїнів загиблих під час боїв в районі
с
району в 194.... року

На підставі Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні»,
«Про охорону культурної спадщини», «Про увічнення Перемоги у Великій
Вітчизняній війні 1941–1945 років», виконавчий комітет
сільської ради **вирішив:**

1. Визнати необхідним провести поховання непохованих останків радянських воїнів, які загинули під час боїв в районі с. району в 194.... року у строк до 20.... року.
2. Спільно з відділом культури та туризму райдержадміністрації – отримати дозвіл в Управлінні культури та туризму Дніпропетровської облдержадміністрації на проведення поховання на пам'ятці історії « (назва) » (державний охоронний №.....), що розташована (адреса)
3. Клопотатися перед районною державною адміністрацією про виділення коштів та організацію поховання.
4. Контроль за виконанням даного рішення покласти на

Пошукові роботи поділяються на 2 етапи: польовий та камеральний.

Польовий етап — це саме натурні пошукові роботи на місцях боїв. Головний документ польової роботи — щоденник, в якому фіксується кожний крок пошуку:

- дата виїзду (виходу в поле);
- склад пошукової групи,
- цілі та задачі,
- характеристика місця обстеження з історичними екскурсами і т. і.

В щоденнику фіксуються всі місця ведення земляних робіт та знахідки, робиться їх детальна прив'язка.

Доповнюється щоденник кресленнями та фотографіями загальних планів та конкретних знахідок.

Камеральний етап — це опрацювання в стаціонарних умовах матеріалів досліджень, знахідок та підготовка звіту.

За якість польового, камерального етапу несе відповідальність одержувач Дозволу — керівник робіт.

1.2. Оформлення факту встановлення місця знаходження непохованих останків.

Головним результатом та метою проведення польових пошукових досліджень є встановлення місця знаходження непохованих останків полеглих бійців або невідомих поховань. Відповідно до Тимчасового порядку здійснення на території України пошуку, ексгумації та перепоховання останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій і впорядкування місць їх поховання, затвердженого наказом Міністерства будівництва, архітектури, та житлово-комунального господарства України від 9 червня 2006 р. № 193, зареєстрованим Міністерством юстиції України 11 серпня 2006р. за №969/12843 (далі Тимчасовий порядок) у випадку виявлення таких об'єктів, пошуковці складають акт про встановлення місця поховання осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій» (Додаток 2).

Акт про встановлення місця поховання має встановлену тимчасовим порядком форму і складається пошуковцями за фактом встановлення місця знаходження невідомих поховань жертв воєн та політичних репресій за участю осіб, уповноважених відповідним органом виконавчої влади, або

(за згодою) відповідним органом місцевого самоврядування. На зворотній стороні Акту про встановлення місця поховання повинна бути зображена карта-схема поховання з прив'язкою до місцевості (Додаток 3). Бажано додавати GPS координати місця виявленого об'єкту.

Акт скріплюється печаткою органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування. Після цього акт про встановлення місця поховання має бути зареєстрований у секретаря Обласної комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій. Вказаний акт та лист з обґрунтуванням необхідності поховання виявлених останків, прогнозованими місцем та датою проведення поховання, впродовж місяця надсилається до Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій для отримання Дозволу на проведення ексгумаційних робіт.

У випадку виявлення в ході пошукових робіт невідомих (не облікованих) поховань, перенесення яких визнане недоцільним, акт про встановлення місця поховання є підставою для занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Для цього необхідно всі наявні документи та інформацію щодо кількості похованих, часу, обставин їхньої загибелі та встановлених прізвищ надати до органу охорони культурної спадщини області — управління культури (управління охорони культурної спадщини) облдержадміністрації.

Проект Розпорядження голови районної державної адміністрації

РОЗПОРЯДЖЕННЯ голови районної державної адміністрації

« ____ » _____ 20 ____ р.

№ _____

Про організацію поховання непохованих останків радянських воїнів загиблих під час боїв в районі с

району в 194... року

На підставі Законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про охорону культурної спадщини», «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 років», Постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 № 1235 «Про затвердження Положення про військові комісаріати», рішення виконавчого комітету селищної (сільської) ради № від року «Про необхідність поховання непохованих останків радянських воїнів загиблих під час боїв в районі с. району в 194... року»:

1. Визнати необхідним проведення поховання непохованих останків радянських воїнів, які загинули під час боїв в районі с. району в 194 ... року.
2. Затвердити склад Комісії по похованню непохованих останків радянських воїнів загиблих під час боїв в районі с. району в 194... року згідно з додатком 1.
3. Затвердити заходи щодо підготовки та проведення поховання (додаток 2).
4. Рекомендувати селищній (сільській) раді визначити точне місце поховання останків радянських воїнів.
5. Рекомендувати селищній (сільській) раді визначити дату та провести поховання в термін до 20... року.
6. Рекомендувати районній санітарно-епідеміологічній станції забезпечити дотримання санітарних норм при підготовці та під час проведення поховання.

Проект Рішення сільської (селищної) ради

« ____ » _____ 20 ____ р.

№ _____

Рішення

Про необхідність поховання
непохованих останків радянських
воїнів загиблих під час боїв в районі
с
району в 194.... року

На підставі Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні»,
«Про охорону культурної спадщини», «Про увічнення Перемоги у Великій
Вітчизняній війні 1941–1945 років», виконавчий комітет
сільської ради **вирішив:**

1. Визнати необхідним провести поховання непохованих останків
радянських воїнів, які загинули під час боїв в районі с.
..... району в 194.... року у строк
до 20.... року.
2. Спільно з відділом культури та туризму
..... райдержадміністрації – отримати дозвіл в Управлінні
культури та туризму Дніпропетровської облдержадміністрації на
проведення поховання на пам'ятці історії « (назва)
..... » (державний охоронний №.....), що розташована
..... (адреса)
3. Клопотатися перед районною державною
адміністрацією про виділення коштів та організацію поховання.
4. Контроль за виконанням даного рішення покласти
на

**Розділ II. Документи, що регламентують
ексгумацію та поховання непохованих
останків радянських воїнів****2.1. Дозвіл на здійснення ексгумації та поховання
непохованих останків.**

У випадку необхідності проведення ексгумації виявлених останків з ме-
тою їх гідного поховання, Державною міжвідомчою комісією у справах
увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій на підставі акту про
встановлення місця поховання видається **Дозвіл на здійснення ексгу-
мації та перепоховання останків осіб, полеглих внаслідок воєн, де-
портацій та політичних репресій** (Додаток 4) форма якого затверджена
Тимчасовим порядком.

Перед початком ексгумаційних робіт керівник пошукових робіт узгоджує
даний Дозвіл з представниками місцевої влади.

2.2. Оформлення факту здійснення ексгумації.

Після закінчення ексгумаційних робіт пошуковці складають «Акт про екс-
гумацію останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політич-
них репресій» (далі — Акт ексгумації) (Додаток 5).

Даний документ має встановлену Тимчасовим порядком форму і склада-
ється пошуковцями за фактом здійснення ексгумації, за участі осіб, котрі
представляють органи влади. «Акт про ексгумацію» скріплюється печат-
кою уповноваженого виконавчого органу влади або органу місцевого
самоврядування та пошукової організації. Впродовж місяця акт про екс-
гумацію має бути переданий до Державної міжвідомчої комісії у справах
увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій.

Ексгумовані останки повинні депонуватися (зберігатися) у нежилых сухих
провітрюваних приміщеннях.

Оскільки йдеться про загиблих військовослужбовців, то у відповідності
до п. 9 «Положення про військові комісаріати», затвердженого постано-
вою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 р. № 1235, військові
комісаріати беруть участь у роботі центральних і місцевих органів вико-
навчої влади, органів місцевого самоврядування з увічнення пам'яті осіб,
які загинули, померли від ран, контузій, каліцтва або захворювань, отри-
маних внаслідок бойових дій під час захисту Вітчизни. Також військові ко-

місаріати мають стежити, щоб підготовка та проведення поховання непохованих останків радянських воїнів проходила у відповідності зі встановленою процедурою та за належним ритуалом. Таким чином, до вирішення питання поховання останки радянських воїнів необхідно передати для тимчасового зберігання до військових комісаріатів.

Передача останків для депонування здійснюється на підставі акту прийому-передачі, що складається за довільною формою.

2.3. Поховання.

Відповідно до вимог частина п'ята ст. 6 Закону України «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років», поховання учасників бойових дій здійснюється органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

Процедура поховання непохованих останків передбачає кілька етапів:

I етап

Сесією органів місцевого самоврядування (сільських, селищних, міських рад) приймається рішення про необхідність проведення поховання непохованих останків радянських воїнів, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни, у якому визначається місце поховання;

Проект Рішення сільської (селищної) ради — *Додаток 7*

II етап

З метою гідного вшанування пам'яті та належного поховання останків загиблих радянських воїнів, відповідно до законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про охорону культурної спадщини», «Про поховання та похоронну справу», «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.», видається розпорядження голови райдержадміністрації, яким необхідно:

1. обґрунтувати необхідність проведення поховання;
2. створити комісію по його проведенню;
3. затвердити процедуру поховання;
4. визначити місце поховання;
5. встановити терміни його проведення.

Зразок

Протоколу перепоховання останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Відповідальний секретар Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій

Шелін Я.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)
22.11.12
(дата затвердження)

ПРОТОКОЛ перепоховання останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій

04.11.2012 р.
(дата)

На території місця поховання в *с. Велика Білгородка*
(назва населеного пункту)
зарєстрованого відповідно до Акта про встановлення місця поховання осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій від *08.09.1910*, у період з *04.11.2012* до *04.11.2012* на підставі дозволу Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв *С.П.С.П. «Поліук»*
(назва підприємства, яке виконало перепоховання)
війни та політичних репресій від *02.10.12* № *74/01/2012* здійснено перепоховання останків полеглих осіб *двох осіб* кількість *сорок два*
(статус полеглих осіб) (сильовий)

Дані про перепоховання останків полеглих осіб					Дані про ексгумацію останків згідно з Актами про ексгумацію останків полеглих осіб		
№ з/п	бік (сторона)	ряд (орус)	№ могил	Прізвище ім'я по батькові	дата народження	дата загибелі (поховання)	Дані про ексгумацію останків згідно з Актами про ексгумацію останків полеглих осіб
				<i>Братська могила військ політв'язнів радянської армії в с. Велика Білгородка</i>		<i>1943</i>	<i>до 10.12.12</i>
						<i>1944</i>	<i>до 10.12.12 р.</i>

Голова райдержадміністрації
(посада та місце роботи особи, уповноваженої підприємством)
для документів
це є виконавчим перепохованням
Сидоров Володимир Олександрович
(прізвище, ім'я та по батькові)

Погоджено:
Голова Великої державної сільської ради
Т.Д. Карп

Зразок

Акту про ексгумацію останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Відповідальний секретар Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій

 (підпис) Шчепета С.С. (прізвище та ініціали)
27.11.12 (дата затвердження)

АКТ №10

про ексгумацію останків осіб,
які загинули внаслідок воєн, депортацій
та політичних репресій

с. Велика Білозірка в Білозірському р-ну 30.10.2012 р.
(повна назва населеного пункту) (дата)

Цей акт складений Смердов Володимир Олександрович
(прізвище, ім'я та по батькові)
директор П.Ф. Смердовського підприємства "Колум"
(посада та місце роботи особи, уповноваженої підприємством)

що є виконавцем ексгумації

за участю осіб:

- Міщурко С.Р. заст. голови фіскальної інспекції з 2011 в
- Кортн Т.Д. Великкобродська сільської ради
(прізвище, ім'я та по батькові, посада та місце роботи осіб)
-

які підписали цей акт

про те, що в результаті ексгумації, виконаної П.Ф. С.П. "Колум"

(повна назва підприємства, що є виконавцем ексгумації)

у термін з 05.10.2012 р. до 30.10.2012 р. на підставі дозволу Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій від 06.10.12 №74/2012, з місця поховання, зареєстрованого відповідно до Акта про встановлення місця поховання осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій, від 06.09.12 №10, ексгумовано останки сорока двох осіб радянських воїнів, які вклядено в (кількість слівом)

домогину № 1-4

Смердов В.О. (прізвище та ініціали)
Міщурко С.Р. (прізвище та ініціали)
Т.Д. Кортн (прізвище та ініціали)
М.П. (підпис)

Оскільки йдеться про загиблих військовослужбовців, до складу комісії мають входити представники військового комісаріату, щоб забезпечити проведення поховання у відповідності зі встановленою процедурою та за належним ритуалом.

Проект Розпорядження — Додаток 8.

III етап

Якщо поховання здійснюється на території вже існуючих меморіалів, братських могил, які перебувають на державному обліку, то відповідно до п. частина тринадцята ст. 6 Закону України «Про охорону культурної спадщини», **дозвіл на проведення робіт на пам'ятках місцевого значення** отримується в органі охорони культурної спадщини — управлінні культури обласної державної адміністрації.

Для отримання дозволу необхідно надати наступні документи:

- клопотання про надання дозволу на проведення робіт з поховання до пам'ятки на ім'я начальника управління культури облдержадміністрації;
- копію розпорядження голови райдержадміністрації про проведення робіт з поховання;
- копію рішення виконкому сільської (селищної) ради;
- акт технічного стану пам'ятки, на територію якої буде здійснене поховання останків. Акт складається комісією, до якої входять:
 - голова сільської ради,
 - начальник районного відділу культури і туризму,
 - депутати сільської ради,
 - бажано залучити до роботи у комісії районного архітектора та представників ветеранської організації;
- ескізний проект, в якому відображено:
 - заплановане місце поховання останків радянських воїнів;
 - розташування всіх елементів пам'ятки, на територію якої буде здійснене поховання (могильного насипу, скульптури, стел, тощо), їх розмірів та матеріалів, з яких вони виготовлені;
- тексти всіх написів (на меморіальних дошках, надгробних плитах

тощо);

- перелік запланованих робіт;
- фото пам'ятки, на територію якої буде здійснене поховання.

Знайдені останки радянських воїнів мають бути похованими в окрему могилу з зазначенням на надгробних спорудах кількості похованих, часу їх загибелі, відомих імен та часу поховання.

Ескізний проект та текст напису на надгробній плиті необхідно погодити в органі охорони культурної спадщини.

IV етап

Після проведення поховання відділу (управлінню) культури і туризму райдержадміністрації (міської ради) необхідно надати звіт про проведення поховання до органу охорони культурної спадщини для внесення змін до облікової документації відповідної пам'ятки. Звіт має включати:

- фото загального вигляду пам'ятки після проведення робіт;
- фото окремих елементів пам'ятки (могили, до якої здійснено поховання, скульптури, надгробків, стел, меморіальних дошок тощо);
- перелік виконаних робіт.

Після проведення поховання пошукова організація складає «Протокол перепоховання останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій» (Далі — Протокол перепоховання) (Додаток б).

Даний документ має встановлену Тимчасовим порядком форму і складається пошуковцями за фактом здійснення поховання, за участю осіб, які представляють органи влади. Протокол скріплюється печатками органу влади та пошукової організації.

Протягом місяця «Протокол перепоховання» має бути переданий до Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій.

Зразок

Дозволу на здійснення ексгумації та перепоховання останків осіб, полеглих внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій

ДОЗВІЛ на здійснення ексгумації та перепоховання останків осіб, полеглих внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій від <u>02.10.12</u> № <u>448/12012</u> <small>(дата) (реєстраційний)</small>	
Підстава <small>(в тому числі: виконання меморіальні акта та меморіальні актори, експозиція пам'яток осіб та релігійно-меморіальні пам'ятки тощо)</small>	Згідно з Порядком організації робіт з пошуку і впорядкування поховань жертв війни та політичних репресій, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20.12.2000 № 1867 "Про затвердження Комплексної програми пошуку і впорядкування поховань жертв війни та політичних репресій", Тимчасовим порядком здійснення на території України пошуку, ексгумації та перепоховання останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій, і впорядкування місць їх поховання, затвердженим наказом Мінбуду України від 09.06.2006 № 193, зареєстрованим в Мін'юсті України 11.08.2006 за № 969/12843, та відповідно до листа ПП «Спеціалізоване підприємство «Пошук» від 27.09.2012 № 266
надається дозвіл ПП «Спеціалізоване підприємство «Пошук» <small>(директор – Смерлов Володимир Олександрович)</small> <small>(повна назва підприємства, заг. назва/назва робіт, провадив, та ч. та по-батькові його керівника)</small>	
на здійснення ексгумації <small>(понаруч пам'яток осіб)</small>	останків загиблих радянських воїнів
у населених пунктах згідно відповідних Актів про встановлення місця поховання <small>(вказати населений пункт, дата (дати))</small>	Запорізька область, Великобілозерський район, с. Велика Білозерка (акт від 06.09.2012)
з метою їх перепоховання <small>(вказати населений пункт)</small>	братська могила біля пам'ятника воїнам-визволителям в центрі с. Велика Білозерка Великобілозерського району Запорізької області
в термін	з <u>02.10.2012</u> р. по 31.12.2012 р.
Дозвіл погоджено з <small>(вказати органу місцевого самоврядування, який погодив цей дозвіл)</small>	
Перший заступник Міністра, заступник голови Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій	
Дозвіл отримано	

Мал.1. Зразок карти з позначенням місця поховання

Мал.2. Зразок карти-схеми поховання з прив'язкою до місцевості

Розділ III. Річний звіт пошукової організації

Під терміном пошукова організація тут розуміються установа, підприємство чи організація, що є виконавцем польових пошукових або спеціальних пошукових досліджень.

Положення цього розділу є рекомендаційними та напрацьовані з урахуванням усталеної практики археологічних досліджень, проведення яких у контексті пошукової роботи передбачене ст.2 «Порядку організації робіт з пошуку і впорядкування поховань жертв війни та політичних репресій», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2000 р. № 1867.

Після завершення пошукових, ексгумаційних робіт та робіт з поховання, пошукова організація повинна підготувати звіт про проведені у поточному році досліджень за кожним наданим Дозволом на ведення польових пошукових робіт та Дозволом на здійснення ексгумації та перепоховання.

Звіт складається на основі польових щоденників та має включати:

1. загальну характеристику території дослідження та інформацію про історичні події часу дослідження;
2. документи, висновки архівних досліджень по кожному з об'єктів;
3. копії усіх документів (дозволів, Актів встановлення, Актів про ексгумацію, Протоколів перепоховання, Актів прийому-передачі, Актів передачі до музеїв (Додаток 9) та інші), що мають супроводжуватися описовими матеріалами.
4. фотоматеріали усіх етапів роботи;
5. інформацію щодо роботи з вибухонебезпечними предметами.

Повний звіт надається до органу охорони культурної спадщини області, короткі — до Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей Міністерства культури України та Державної міжвідомчої комісії з питань увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій.

Розділ IV. Загальні положення

У випадку виявлення в ході здійснення робіт, передбачених розділами I, II, цього посібника вибухонебезпечних предметів, пошукова організація — виконавець робіт організовує передачу їх спеціалістам МНС по місцю виявлення.

Пошукова організація — зобов'язана передати супутні предмети, виявлені в ході пошукових робіт та ексгумацій музейній установі, визначеній Дозволом на проведення археологічних розвідок, розкопок, а також досліджень решток життєдіяльності людини, що містяться під землею поверхнею, під водою.

Пошукова організація — виконавець робіт по закінченню кожного етапу робіт, передбачених розділами I, II цього посібника, зобов'язана провести упорядкування земель в місцях проведення земляних робіт.

Зразок

Акту про встановлення місця поховання осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Секретар регіональної комісії у справах уцілюння пам'яті жертв війни та політичних репресій

[Підпис]

Сидорова О.О.

(прізвище та ініціали)

14.09.2012

(дата затвердження)

АКТ №10

про встановлення місця поховання осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій

Велика Близурка Великоблизурецького р-ну *06.09.2012*
(повна назва населеного пункту) (дата)

Цей акт складений *Смердов Валерій Іванович*
(прізвище, ім'я та по батькові)

голова Координаційної ради Асоціації пошуковців
посади та місця роботи особи, уповноваженої підприємством,

загонів "Валерійська область"
установи чи організації, що є виконавцем польових пошукових

або спеціальних пошукових досліджень)

за участю осіб:

1. *Муртинко В.М. командир ВПБ "Ніколайський підрозділ"*
(прізвище, ім'я та по батькові, посади та місця роботи осіб,

2. *Будко В.Н. секретар В.Близурчан "Сімейна рада"*
кві пілітської бой ар)

про те, що в результаті польових досліджень, під час яких було
опитано свідків, перевірено наявність урешток
(досліджені документи, опитані свідки тощо)

виконаних *Асоціацією пошуковців загонів "Валерійська" області*
(назва підприємства, установи чи організації,

що виконувала польові пошукові або спеціальні

пошукові дослідження)
у період з *02.09.2012* до *05.09.2012* на підставі дозволу
(дата) (дата)

Міністерства культури України
(орган влади, який видав дозвіл)

від *В.О. 03.2012* N *22-015-П/12*, установлено місце поховання
загиблих радянських воїнів
(статус померлих осіб)

яке розташоване в *с. Велика Близурка*
(повна назва населеного пункту)

встановлюється: план-схема розташування місця поховання.

С. Смердов

(прізвище та ініціали)

Муртинко В.М.

(прізвище та ініціали)

Будко В.Н.

(прізвище та ініціали)

Розділ V. Порядок здійснення пошуку, ексгумації та перепоховання останків іноземців, які загинули у війнах, внаслідок депортацій та політичних репресій на території України

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини» місця поховань іноземців, які загинули у війнах, внаслідок депортацій та політичних репресій на території України є об'єктами культурної спадщини.

Питання догляду за місцями поховань іноземних військових, жертв війни та політичних репресій на території України, а також загиблих у війнах українців, похованих на території інших держав, стало об'єктом низки міжнародних угод, підписаних нашою державою. Зокрема, 10 червня 1993 р. у м. Києві та 29 травня 1996 р. у м. Бонні між урядами України та Федеративної Республіки Німеччини були підписані Угоди «Про догляд за могилами загиблих воїнів у Федеративній Республіці Німеччини та Україні».

Відповідно до цих угод, уряд ФРН отримав право на облаштування німецьких військових поховань в Україні та догляд за ними. Окрім того, Кабінетом Міністрів України наданий дозвіл уряду ФРН на перенесення могил загиблих у війнах німецьких громадян, перепоховання яких уряд ФРН вважає необхідним, у тому числі, вивезення їхніх останків до Німеччини. Технічне здійснення завдань в Україні, що випливають з цих угод для німецької сторони, уряд ФРН доручив **Німецькій Народній Спілці по догляду за військовими похованнями — Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge** (далі — Німецька Народна Спілка), яка має представництво в Україні.

Таким чином, **право на здійснення робіт з пошуку, ексгумації та поховання (перепоховання) останків німецьких військовослужбовців на території України має виключно Німецька Народна Спілка або уповноважені нею організації (особи).**

Тимчасовим порядком встановлені єдині правила здійснення на території України пошуку, ексгумації та поховання (перепоховання) останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій, у тому числі й іноземців.

Особливі умови проведення робіт:

Пошукові земляні роботи, в тому числі пов'язані з ексгумацією та перепохованням виклених останків здійснювати відповідно до Тимчасового порядку здійснення на території України пошуку, ексгумації та перепоховання останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій, і впорядкування місць їх поховань, затвердженого наказом Міністерства Будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 09.06.06 № 193.

Археологічний нагляд за проведенням земляних робіт повинен здійснюватись фахівцем-археологом, який має відповідний дозвіл центрального органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини на проведення означених досліджень.

До здійснення робіт наразі новий наразний звіт
(затверджено рішенням спеціального комітету: Рада Міністрів Автономної Республіки Крим,

Роботи виконувалися А. С. С. згідно з вказівкою
(обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій)

культури міста Києва

Для подальшого проведення робіт на наразі

6

Орган охорони культурної спадщини: Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій

22 червня 2009 року

Горюха А.І.
(прізвище, ім'я, по батькові періодично)

Дозвіл підлягає обов'язковому поверненню до Міністерства культури України після закінчення робіт із коротким звітом.

Про втрату Дозволу науковий працівник зобов'язаний терміново повідомити Міністерство культури України за адресою: 01601, м. Київ, вул. Франка, 19; тел. (044) 235 2378, тел./факс (044) 253 3257

Відповідно, польові роботи з пошуку непохованих останків та невідомих місць поховань німецьких військовослужбовців проводяться Німецькою Народною Спілкою на підставі «Дозволу на проведення археологічних розвідок, розкопок, а також досліджень решток життєдіяльності людини, що містяться під землею поверхнею, під водою», який видається Міністерством культури України. Обов'язковою умовою для здійснення ексгумації та поховання (перепоховання) виявлених останків німецьких військовослужбовців є «Дозвіл на здійснення ексгумації та перепоховання останків осіб, полеглих внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій» Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій.

Перед початком робіт дозволу в обов'язковому порядку проходять реєстрацію: Дозвіл на проведення археологічних розвідок, розкопок, а також досліджень решток життєдіяльності людини, що містяться під землею поверхнею, під водою — в органі охорони культурної спадщини, а Дозвіл на здійснення ексгумації та перепоховання останків осіб, полеглих внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій — в органі місцевого самоврядування за місцем проведення робіт.

Оскільки вивезення ексгумованих останків до Німеччини потребує значних фінансових витрат, до того ж може чинитися лише за власним бажанням та за рахунок родичів загиблих, в Україні були визначені місця під організацію збірних німецьких кладовищ, на територію яких проводиться перепоховання ексгумованих останків німецьких військовослужбовців. Облаштування та утримання таких кладовищ здійснюється за кошти Німецької Народної Спілки.

Таким чином, реалізація заходів, пов'язаних з пошуком, ексгумацією та похованням (перепохованням) останків іноземців, загиблих у війнах, внаслідок депортацій та політичних репресій на території України регулюється відповідними міжнародними угодами та здійснюється у порядку, визначеному українським законодавством.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок

Дозволу на проведення пошукових робіт на місцях бойових дій

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

01001, м. Київ, вул. Франка, 19
 телефони 235-23-78 факс 235-32-57
 E-mail: info@mincult.gov.ua

№ _____
 На № _____

ДОЗВІЛ

на проведення археологічних розвідок, розкопок, а також досліджень решток життєдіяльності людини, що містяться під землею поверхнею, під водою

№ 22-051-П/12 від 27.07.2012 року

4

Згідно із Законом України "Про охорону культурної спадщини", постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.02 № 316 та в межах повноважень, наданих наказом Міністерства культури України від 13.03.12 № 197, цей ДОЗВІЛ видано:

Олександрівському району Дніпропетровської області – заступнику з питань польового пошуку громадської організації «Історико-патриотична організація «Патриот-Дніпро»

(прізвище, ім'я, по батькові, посада, воєне звання, науковий ступінь)

на проведення археологічних досліджень об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини:

(найменування території, тип і вид археологічного об'єкта, культурна або хронологічна належність) розташованого (-ої) на території:

1

Область, район, місто, район у місті, село, селище, вулиця

2) на проведення досліджень решток життєдіяльності людини, що містяться під землею поверхнею, під водою:

територія Євразійського району Дніпропетровської області – виявлення невідомих місць загибелі радянських воїнів часів Великої Вітчизняної війни

(область, район, місто, район у місті, село, селище, вулиця та об'єкт дослідження)

Характер і мета досліджень:

2

Вид робіт: Пошукові земляні роботи (наукові, охоронні)

(копії/копії)

використання металодетектора чи будь-якого іншого обладнання для виявлення археологічних об'єктів:

3

металодетектор «ТМ 808» б/н, «Варіант 5Н-01», «Garret 2500» б/н, «Квадрат» б/н, Магнітометр ПІІМА-3 та «Аномалік»

(назва обладнання та серійний номер)

Дослідження проводяться відповідно до програми, погодженої:

Дніпропетровським обласним центром з охорони історико-культурних цінностей Управління культури і туризму Дніпропетровської області державної адміністрації

(назва організації, яка затвердила методику та технічну документацію)

та спеціалізовані документи від:

5

Предметів і колекцій, здобутих під час проведення робіт, повинні бути передані на постійне зберігання до:

Фонду Дніпропетровського національного історико-культурного заповідника «Дніпропетровський»

Директор Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей

М. М. Вігнановський

3. Зафіксувати усіма можливими засобами (включаючи письмові свідчення очевидців) факт ведення робіт, ідентифікуючі дані їх виконавців, номери автотранспорту та ін. Скласти офіційний акт щодо ситуації, що склалася.
4. негайно повідомити про виявлений факт представників правоохоронних органів, органів місцевого самоврядування та орган охорони культурної спадщини. Офіційно передати правоохоронним органам усі зібрані свідчення та документи, що стосуються факту виявленого правопорушення.

Розділ VI. Роль Регіональних комісій у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій у супроводженні пошукової діяльності.

Згідно з типовим положенням про регіональну комісію у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій, затвердженого наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 26.01.2001р. №108, регіональна комісія у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій утворюється для координації роботи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування на відповідній території України, спрямованої на увічнення пам'яті полеглих унаслідок воєн, депортацій та політичних репресій.

Для забезпечення ефективної діяльності регіональних комісій у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій, керівництву таких комісій необхідно налагодити тісний контакт з пошуковими організаціями та спеціалізованими підприємствами регіону з метою надання їм практичної допомоги у стосунках з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Особливу увагу необхідно приділити роботі з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування під час організації урочистих поховань останків.

Не менш важливим є організація дослідження виявлених у ході польових пошукових робіт знахідок, які містять інформацію про персональні дані загиблих. Необхідно організувати дослідження таких знахідок провідними експертами-криміналістами, оскільки це, як правило, єдиний метод встановлення особи загиблого. Здійснення таких заходів регіональними комісіями у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій передбачене пунктом 3.7 Тимчасового порядку.

Регіональні комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій, на підставі матеріалів, що надають їм пошукові організації та спеціалізовані підприємства, формують статистичну звітність за результатами пошукової діяльності у регіоні. Статистичні дані передаються для узагальнення до Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій.

Важливою роботою регіональних комісій у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій є виявлення та аналіз чинників, що перешкоджають ефективному веденню діяльності з пошуку, ексгумації та

перепоховання останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій, і впорядкування місць їх поховання у регіоні та здійснення заходів з їхнього усунення.

Регіональні комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій здійснюють інші заходи, передбачені типовими положеннями про регіональну комісію у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій, затвердженим наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 26.01.2001р. №108, який зареєстрований в Міністерстві юстиції України 8 травня 2001 р. за №408/5599.

Розділ VII. Невідкладні заходи з попередження та припинення незаконних розкопок

Незаконними є будь-які польові пошукові роботи (розкопки), що здійснюються особами або організаціями, які не мають Дозволу Міністерства культури України (розділ I, Додаток 1).

Громадянським обов'язком кожного громадянина України є вжиття всіх необхідних заходів щодо припинення незаконних розкопок, як вчинку, що містить ознаки злочину, передбаченого ст. 297, 298 Кримінального кодексу України та несе загрозу знищення об'єктів, що охороняються державою.

У випадку виявлення осіб, що здійснюють розкопки, необхідно:

1. Уникаючи прямого конфлікту, по можливості зафіксувати факт ведення робіт та ідентифікуючі ознаки — місце проведення робіт, номери автотранспорту та ін. Бажано зробити це методом фотографування місця ведення робіт та запису марки, кольору та державних реєстраційних номерів автотранспорту.
2. негайно повідомити про цей факт представників правоохоронних органів, органів місцевого самоврядування та орган охорони культурної спадщини.

У випадку виявлення осіб, що здійснюють розкопки, посадовій особі природоохоронних структур, орендарю земельних угідь, його уповноваженій особі або посадовій особі органів місцевого самоврядування належить:

1. На правах особи, що відповідальна за використання даної земельної ділянки, (посадової особи органів місцевого самоврядування) встановити підстави ведення таких робіт. У випадку, якщо у виконавців робіт відсутній «Дозвіл Міністерства культури України» (розділ I, Додаток 1), або роботи, що виконуються, не відповідають змісту Дозволу або виявлені інші відхилення від порядку ведення робіт, викладеного у цій Пам'ятці, такі роботи є незаконними.
2. У випадку встановлення факту незаконного ведення робіт — поставити вимогу їх негайного припинення.

Роботи проводяться у сім етапів:

I ЕТАП – історико-архівні та бібліографічні дослідження, які включають пошук (виявлення), збір, систематизацію інформації, вивчення існуючих джерел інформації, що стосуються пам'ятки, та узагальнення одержаних результатів. Результати досліджень оформляються у вигляді звіту (історичної довідки) і входять до наукового звіту про дослідження пам'ятки.

II ЕТАП – перевірка місця проведення робіт на наявність вибухонебезпечних предметів.

III ЕТАП – польові пошукові дослідження для встановлення орієнтовної кількості останків полеглих осіб у межах відповідної земельної ділянки.

IV ЕТАП – ексгумація з метою вилучення з не облікованих поховань останків полеглих осіб для їх подальшої ідентифікації та перепоховання відповідно до чинних ритуальних та релігійних обрядів.

V ЕТАП – ідентифікація останків полеглих осіб, яка необхідна для визначення імен та інших особистих ознак загиблих;

VI ЕТАП - упорядкування місць поховання останків полеглих осіб;

VII ЕТАП – оформлення результатів комплексних наукових досліджень, що включають такі матеріали:

- виписки з архівних документів та інших джерел;
- список бібліографічних джерел та архівних справ;
- історичну довідку;
- ілюстрації (репродукції, фотографії, іконографічні матеріали, копії документів, викопювання, фотофіксацію інскрипцій тощо).

ТОВ «Спеціалізована установа «Військові меморіали»

Підприємство створено у червні 2011 року.

Зареєстровано за адресою: вул. Тинка, 19, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., Україна, 50008

E-mail: Vmemorial@ukr.net, т/ф: + 38 096 553 19 65, +38 063 042 62 32.

ТОВ «Спеціалізована установа «Військові меморіали» здійснює польові пошукові дослідження, спеціальні пошукові дослідження, ексгумацію та ідентифікацію останків полеглих осіб та упорядкування місць поховання останків полеглих осіб. Підприємство діє у відповідності до Закону України «Про охорону культурної спадщини», Тимчасового Порядку «Здійснення на території України пошуку, ексгумації та перепоховання останків осіб, які загинули внаслідок воєн, депортацій та політичних репресій, і упорядкування місць їх поховання», затвердженого Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України 09.06.2006 N 193, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 серпня 2006 р. за N 969/12843.

Підприємство надає наступні послуги:

- проведення історико-архівних досліджень щодо поховань жертв війни та політичних репресій, опитування свідків подій минулого;
- написання Програми пошуку, ексгумації та перепоховання останків та її погодження з органами культурної спадщини;
- отримання необхідних дозволів у Міністерстві культури України та Державній міжвідомчій комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій, їх погодження з органами місцевого самоврядування;
- проведення земляних (підводних) робіт на території місць бойових дій, місць загибелі бойових кораблів, морських та річкових суден, літаків, танків, залишків бойової техніки, озброєння, амуніції з метою її підйому на поверхню;
- складання Актів про встановлення місця поховання, Актів про ексгумацію останків осіб та подання до Державної міжвідомчої

Акт № 1/1
«Звернення громади м. ДЗМ Дніпро 1943 року»

1. Назва: м. ДЗМ Дніпро 1943 року

2. Адреса: м. ДЗМ Дніпро 1943 року

3. Місце поховання: м. ДЗМ Дніпро 1943 року

4. Назва акту: акт про встановлення місця поховання

5. Склад комісії: ДЗМ Дніпро 1943 року

6. Назва, повне ім'я особи, яка є предметом пошуку: ДЗМ Дніпро 1943 року

7. Назва органу, який є предметом пошуку: ДЗМ Дніпро 1943 року

8. Підписи та печатки: [печатки]

- комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій;
- виконання комплексу заходів з ексгумації та перепоховання останків полеглих осіб, урахуваючи їх збереження (депонування) та транспортування;
- упорядкування місць поховання останків жертв війни та політичних репресій;
- виготовлення схематичних планів та складання іншої документації, необхідної для ведення державного обліку поховань, виявлених під час проведення пошукових робіт, складання наукового звіту про проведення пошукових досліджень;
- надання консультацій органам державної влади та місцевого самоврядування, підприємствам, установам та організаціям щодо занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру та його вилучення;
- надання послуг з покращення технічного стану та підтримання в експлуатаційному стані об'єктів культурної спадщини без зміни властивостей, які є предметом охорони об'єктів культурної спадщини;
- організація та проведення Вахт пам'яті та експедицій, спрямованих на військово-патріотичне виховання підростаючого покоління.

